

ПРО КУЛЬТУРНЕ СПІВРОБІТНИЦТВО УКРАЇНИ
ІЗ ЗАРУБІЖНИМИ КРАЇНАМИ
у червні 2015 року

(оглядова довідка за матеріалами
преси, Інтернету та неопублікованими документами)

В Україні

Міністерство культури України в інформаційній агенції Укрінформ презентувало проект Концепції створення Українського інституту (Інституту Тараса Шевченка) – мережевої структури для популяризації української культури за кордоном. У презентації Концепції взяли участь Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури України В. А. Кириленко, його заступник з питань європейської інтеграції А. М. Вітренко, представники культурних центрів країн ЄС, США та Канади в Україні, керівник Програми ЄС – Східне партнерство «Культура» Террі Сандел, директор Українського центру культурних досліджень О. А. Буценко. До обговорення проекту документу було запрошено українських експертів, науковців, митців, представників національних культурних інституцій, профільних комітетів Верховної Ради, Адміністрації Президента, МЗС, Держкомтелерадіо. Ініціативу Мінкультури зі створення інституції для просування української культури за кордоном розроблено експертами Українського центру культурних досліджень. Сам проект Концепції пройшов громадське обговорення у березні-квітні, серію експертних круглих столів з представниками дипломатичних місій та очільниками культурних інституцій Великої Британії, Італії, Німеччини, Польщі, Чехії та Франції.

Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури України В. А. Кириленко провів зустріч з керівником програми ЄС – Східне партнерство «Культура» Террі Санделом. Під час зустрічі йшлося про адаптацію європейського досвіду формування культурної політики та залучення можливостей європейських інституцій і програм при здійсненні реформ в Україні. Також обговорено перспективи приєднання України до програми ЄС «Креативна Європа».

В Україні з дводенним візитом перебував Міністр культури та охорони пам'яток Грузії Міхеїл Гіоргадзе. 8 червня Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури України В. А. Кириленко та Міхеїл Гіоргадзе підписали План спільних заходів Міністерства культури України і Міністерства культури та охорони пам'яток Грузії на 2015–2018 роки. 9 червня грузинська делегація відвідала ряд музеїв та культурних інституцій у Києві – Національний заповідник «Софія Київська», Національний Києво-Печерський історико-культурного заповідник, Музей історії України та музей-майстерню скульптора І. Кавалерідзе на Андріївському узвозі, сквер Шота Руставелі, виставку Ірми Шарикадзе в Центрі сучасного мистецтва «М17».

Віце-прем'єр-міністр – Міністр культури України В. А. Кириленко провів зустріч з делегацією Світового Конгресу Українців (СКУ) на чолі з президентом СКУ Євгеном Чолієм. Було обговорено підготовку до VI Всесвітнього форуму українців, ініційованого Українською Всесвітньою Координаційною Радою, а також План напрямів діяльності та спільних заходів між Світовим Конгресом Українців і Міністерством культури України.

28–29 червня у Києві відбувся II Міжнародний конгрес активістів культури. Це – подія для ініціаторів та менеджерів мультидисциплінарних проектів, ініціативи яких спрямовано на зміни в країні, побудову діалогу між бізнесом, громадою та державою. Серед запрошених іноземних гостей: Маркус Оертель, Олена Пагель («Kultur Aktiv», Німеччина) – з лекцією «Досвід трансформації культурного простору Німеччини, пострадянські символи публічного простору» та воркшопом з проектного менеджмента, кращі практики та різниця підходів; Марі Фоль, Божана Паневська («Trans Artists», Нідерланди) – з лекцією про творчу мобільність і світову мережу арт-резиденцій та воркшопом «Створення та управління арт-резиденцією»; Давіс Канепіс («Kaņepes Kultūras centrs», Латвія) – з лекцією «Ефективні громадоутворюючі низові ініціативи». Партнери Конгресу: Представництво Фонду ім. Гайнріха Бьоля в Україні, Гете-Інститут в Україні та ін.

Визначено переможців Міжнародного відкритого конкурсу на оновлення громадського простору центрального ядра м. Києва з меморіалізацією подій Революції Гідності «Територія гідності». Конкурс проводився Київською міською державною адміністрацією (організатор) та Міністерством культури України (співорганізатор) у чотирьох номінаціях. Переможцями конкурсу стали проекти митців із семи країн. У I номінації «Громадський простір Майдану та центрального ядра м. Києва» першу премію отримали представники Тайваню, третю премію – США. У II номінації «Меморіалізація подій Революції Гідності та увічнення пам'яті Героїв Небесної Сотні» першою премією відзначено

проект представників Італії, а третьою премією – США. У IV номінації «Багатофункціональний музейний комплекс „Музей Майдану/Музей Свободи”» третя премія – у представників РФ й Ірландії.

За кордоном

Делегація Міністерства культури України на чолі з першим заступником Міністра І. Д. Ліховим брала участь у 39-й сесії Комітету Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, яка проходила з 28 червня по 8 липня у Бонні (Німеччина). Українська делегація представила звіт про стан збереження українських пам'яток, внесених до Списку Всесвітньої спадщини, та їхніх ареалів – собору Святої Софії та Києво-Печерської Лаври, а також історичної центральної частини міста Львова. У приміщенні, де відбувалося цьогорічне засідання, було відкрито фотовиставку об'єктів транскордонної номінації України та Польщі «Дерев'яні церкви Карпатського регіону».

Заступник Міністра культури з питань європейської інтеграції А. М. Вітренко з 14 по 16 червня перебував у Брюсселі (Королівство Бельгія), де брав участь у засіданні Тематичної платформи № 4 «Контакти між людьми» ініціативи ЄС «Східне партнерство» для проведення консультацій щодо приєднання до європейських культурних програм. 16 червня він мав зустрічі з представниками Директорату з питань освіти і культури Єврокомісії – главою відділу Директорату Алессандро Сенезі та програмним менеджером для України Робом ван Айрселем, на якій було обговорено перспективи укладання угоди між Європейським Союзом і Україною щодо участі України у програмі «Креативна Європа», створення Бюро програми «Креативна Європа» в Україні та співпрацю з програмою Східного партнерства «Культура 2015–2018».

Перший заступник Міністра І. Д. Ліховий як співголова Міжурядової українсько-польської комісії у справі охорони та повернення втрачених і незаконно переміщених під час Другої світової війни культурних цінностей взяв участь у VI засіданні Комісії, яке проходило 15–18 червня в Ольштині (Польща). Було розглянуто та обговорено актуальні проблеми міжвідомчої та міждержавної співпраці у справі охорони та повернення культурних цінностей тощо.

Мистецькі заходи

В Україні

13–14 червня у Києві під патронатом Посольства Грузії в Україні було проведено фестиваль українсько-грузинської дружби «Атмосфера Грузії». У програмі заходу: кінопокази, виступи танцювальних колективів «Колхіда» і

«Кавказ», гуртів Kaia і Irao, що виконували грузинські пісні, різноманітні майстер-класи.

Під патронатом Представництва Європейського Союзу в Україні та Посольства Республіки Польща в Україні у Дрогобичі (Львівська область) пройшли Дні Європи – захід, який мав на меті популяризацію євроінтеграції та культурної спадщини міста. Програма дводенного заходу (5-6 червня) складалася з лекцій, дискусій, концертів, наукових блоків та культурно-розважальної частини. У рамках днів свої промо-стенди представили зарубіжні гості – дипломатичні представництва Польщі, Німеччини, Румунії, Австрії, Литви та Бельгії. Почесним гостем Днів був Посол Європейського Союзу в Україні Ян Томбінський.

За кордоном

20 червня у Кракові (Польща) пройшов День Львова, представлений кримськотатарською культурною програмою. Організаторами заходу виступили Львівська та Краківська міські ради, громадська ініціатива «КрымSOS», кримськотатарський культурний центр «Кримський будинок у Львові». У програмі: майстер-класи з кераміки, гончарства, розпису хною, малювання технікою «батік», виступи танцюристів ансамблю Qırım, етно-джазовий концерт Ельвіри Саріхаліл і тріо Усеїна Бекірова.

Музика

В Україні

Президент Італійської Республіки нагородив орденом «Зірка Італії» головного режисера Національної опери України А. Солов'яненка за вагомий особистий внесок у популяризацію італійської культури. Нагороду було вручено 20 червня у Національній опері України Надзвичайним і Повноважним Послом Італійської Республіки в Україні Фабріціо Романо.

За сприяння Посольства Франції та Французького інституту в Україні 29 і 30 червня у Києві відбулися гастролі джазового квартету TANGO CARBON. Гурт презентував свій перший альбом «11 устриць».

19 червня у Києві пройшов фестиваль Music Day in UA. Організатори заходу – міжнародна музична конференція Colisium за підтримки Посольства Швейцарії в Україні і фестиваль ГогольFEST. Гість форуму – представник швейцарського музичного бізнесу Стефан Шуртер (виконавчий директор лейблу Deepdive Music, букінг-менеджер «Kulturfabrik KUFA») був учасником численних міжнародних шоукейсів. Головними темами для обговорення були можливості експорту і промо української музики.

За підтримки Посольства Турецької Республіки в Україні, Офісу з питань культури та інформації Посольства Туреччини в Україні 16 червня у Києві, в Національній музичній академії України, відбувся вечір «Європейська музика в Османському палаці». У концерті разом зі струнною групою Державного академічного естрадно-симфонічного оркестру України виступив відомий турецький диригент Емре Араджі.

Провідні артисти, музиканти та диригенти з різних країн світу – Австрії, Білорусі, Болгарії, Грузії, Казахстану, Канади, Китаю, Литви, Молдови, Німеччини, Польщі, Румунії, Словаччини та України – взяли участь у III Міжнародному музичному фестивалі «O-FEST 2015», що проходив 6–7 червня у Києві та Бучі. Тема «O-FEST 2015» – мюзикл. В рамках міжнародної події учасники від запрошених країн досліджували шлях розвитку мюзиклу від зародження до сьогодення, а також демонстрували всі стильові особливості жанру. Крім того, насичена дводенна програма фестивалю складалася з проведення широкомасштабних акцій, серед яких: виставки народних ремесел та виставки картин сучасних художників, літературно-музичний діалог «PoezoFonia», виступи музичних та танцювальних колективів, концерти камерних ансамблів, майстер-класи, кулінарні презентації, розваги для дітей і багато новацій. У програмах Гранд-концертів – арії та дуети з найвідоміших мюзиклів у виконанні світових зірок. Захід відбувся за підтримки Міністерства культури України.

4 червня у Києві під орудою двох диригентів – Андреаса Херма Баумгартнера (Німеччина) і В. Матюхіна (Харків, Україна) відбувся концерт-акція Національного ансамблю солістів „Київська камерата” в рамках XXV Міжнародного фестивалю «Музичні прем'єри сезону». Концерт презентував слухачам музику німецьких класиків XX століття – Карла Амадеуса Хартмана та Вольфганга Ріма. Концерт-акція – це результат співпраці „Камерати” з Гете-Інститутом за підтримки Товариства Карла Амадеуса Хартмана (Мюнхен).

Музичні гурти Besh o droM (Угорщина), Рава (Білорусь) та виконавиця суфійських кавалі та традиційної індійської музики Анандіта Басу (Індія–Колумбія) взяли участь VII Міжнародному еко-культурному фестивалі «Трипільське коло», що проходив з 25 по 28 червня у Ржищеві Київської області.

13–14 червня у Радомишлі Житомирської області, за підтримки Посольства Республіки Польща в Україні та Польського Інституту на території Історико-культурного комплексу «Замок-музей Радомисль» відбувся II Міжнародний фестиваль «Музика Фредеріка Шопена під відкритим небом». Серед музикантів – польський піаніст Яцек Кортус. У програмі: вечори класичної музики, екскурсії Музеєм української домашньої ікони «Душа України», майстер-класи з виготовлення паперу власноруч за технологіями XVII ст. тощо.

Австрійська духовна музична капела Швендт (художній керівник – Бернард Штюфер) взяла участь у I Міжнародному фестивалі духових та естрадно-духових оркестрів «Сурми гір», що проходив 13 червня у Львові.

Піаністи Хіромі Уехара (Японія), Хербі Хенкок (США), гітаристи Джордж Бенсон, Майк Штерн (США), саксофоніст Пакіто Д'Рівера (Куба) та ін. виступали 25–29 червня у Львові в рамках V Міжнародного фестивалю Alfa Jazz Fest.

З 21 по 29 червня у Львові тривав XIII Фестиваль давньої музики. У щорічному фестивалі взяли участь українсько-польські проекти: концерти ансамблів – варшавського Ars Nova і „Львівських Менестрелів”, щецінських Consortium Sedinum і Szczecin Vocal Project з львівським A cappella Leopolis, спільний вечір «при свічках» львівських інструменталісток Б. Корчинської і Г. Іванюшенко з Радославом Каменяжем (Польща). Слухачі мали змогу почути ораторії, вокальні та інструментальні, церковні й світські, оперні композиції, що дійшли до наших днів з часів середньовіччя. Також відбувся показ зразків європейської моди доби ренесансу (спільно з польською фундацією Nomina Rosae) та ін.

Вокалісти Тетяна Мельниченко (сопрано, Іспанія), Хулькара Сабіров (сопрано, Німеччина) та піаніст-віртуоз Борис Березовський (Бельгія) брали участь у II Міжнародному музичному фестивалі Black sea music fest, який проходив з 17 по 26 червня в Одесі. Основна ідея форуму – єдність і мир через мистецтво й культуру.

Бельгійський скрипаль Майкл Гутман взяв участь у I Міжнародному фестивалі класичної музики «Odessa Classics», що тривав з 10 по 14 червня в Одесі. У програмі заходу пройшли вечори класичної музики, літературні події, конференції, майстер-класи та ін.

За кордоном

Українська піаністка Л. Халявченко-Бабич з міста Орджонікідзе Дніпропетровської області здобула Гран-прі II дитячого міжнародного музичного конкурсу-фестивалю «Зоряні мости» в Болгарії.

На Міжнародному конкурсі королеви Єлизавети, який проходив у Брюсселі (Бельгія), український скрипаль, одесит О. Семененко посів друге місце. Крім нього за Україну виступала скрипалька В. Лученко з Києва.

Українка А. Петришак акомпонувала на скрипці Андреа Бочеллі на концерті в соборі Сакрада Фамілія в Барселоні (Іспанія).

Проект ONUKA взяв участь у фестивалі European Stadium of Culture, який пройшов у польському місті Жешув. У рамках свого виступу українська група виконала дві композиції разом з польською співачкою Марікою.

13 червня український гурт KOZAK SYSTEM взяв участь у концерті «Super Premieru» (Польща), що проходив у рамках фестивалю OPOLE та транслювався наживо мільйонам польських глядачів у прямому ефірі каналу TVP1. Музиканти виконали пісню Kochaj i Żyj, записану разом з польською командою Red Lips.

Театр

В Україні

Вистави «Людина й надлюдина» (за п'єсою Бернарда Шоу, постановка Королівського Національного театру, реж. Саймон Годвін) і «Вид з мосту» (п'єса Артура Міллера, постановка театру «Янг-Вік», реж. Іво ван Хове) демонструвалися в Україні в рамках програми «Британський театр у кіно». Організатори: Британська Рада в Україні та арт-об'єднання CoolConnections .

Британська Рада в Україні та ГО «Театральна платформа» організували 5 червня відкриту зустріч із радником департаменту театру і танцю Британської Ради та співкуратором бієнале Edinburgh Showcase Ендрю Джонсом. Тематику обговорення були: організація міжнародних гастролей, просування національних театрів за кордоном, а також специфіка британського театру загалом.

За кордоном

Закарпатський академічний обласний театр ляльок «Бавка» з виставою «Дід Кузьма та юрба» (режисер постановки – Н. Орешнікова) здобув перемогу на фестивалі VIRVAR – 2015, що відбувся в Кошице (Словаччина) і був приурочений до Дня міста.

Беззмінний керівник Берегівського угорського драматичного театру А. Віднянський отримав відзнаку за найкращу режисуру вистави „Бич Божий” Національного угорського театру, який він також очолює, на XV Національному театральному фестивалі POST в Печі (Угорщина).

ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО

В Україні

За підтримки Посольства Латвії в Україні, Секретаріату Головування Латвії в Раді ЄС, Міністерства культури України та Київської міської державної адміністрації у Музеї історії міста Києва проходила виставка Національного музею історії Латвії «Бурштин – дорогоцінний камінь Балтійського моря». У

відкритті виставки взяли участь Надзвичайний та Повноважний Посол Латвійської Республіки в Україні Аргіта Даудзе і заступник Міністра культури України з питань європейської інтеграції А. М. Вітренко. В експозиції представлено найціннішу частину багатой унікальної колекції бурштинових предметів Національного музею історії Латвії.

До 30 липня у Києві, в Американському домі – культурно-освітньому центрі та просторі для спілкування тривають – дві виставки художниць зі США. Перша виставка – експозиція писанок Софійки Зелік, друга – «Портрети не втрачених», серія акварелей Грейс Магоні, на яких зображені українські бабці. Автори – стипендіати Премії імені Фулбрайта. Грейс Магоні досліджує культуру заходу України, Софійка Зелік – вплив народного мистецтва на творчість митців українського сходу на початку ХХ століття.

Виставка сучасних японських гравюр витонченої авторської техніки майстра Цудзена Накаджіма проходила з 10 по 28 червня у Києві. Це картини, де замість пензля використовується дерев'яна форма для друку. Експозицію було організовано Українсько-японським центром Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут» за підтримки Посольства Японії в Україні.

Виставка плакатів «WWIII. Третя інформаційна» російського художника Антона Мирзіна експонувалася у Києві на території Національного музею історії України просто неба. В експозиції представлено понад 30 робіт, присвячених викриттю пропаганди, масової дезінформації, маніпуляцій громадською думкою за допомогою ЗМІ.

Виставка найпрестижнішого міжнародного конкурсу фотожурналістів «World Press Photo '15» проходила з 10 по 30 червня у Києві, в Національному музеї Тараса Шевченка. Вперше в історії конкурсу Україна прийняла виставку на початку світового турне, майже відразу після її презентації в Голландії – країні-організаторі. Захід відбувся за підтримки Посольства Королівства Нідерландів в Україні, Посольства Італії в Україні та Посольства Швеції в Україні.

Виставку живопису польської художниці Гражини Крук «Війні і насильству кажу ні!» було представлено у рамках проекту «Мистецтво заради миру» в Тернопільському художньому музеї (8–9 червня), Рівненському обласному краєзнавчому музеї (10–11 червня) та Волинському краєзнавчому музеї (12–13 червня). Авторка презентувала понад 30 картин, які об'єднала однією важливою насущною темою боротьби за мир.

Художники з Ізраїлю, Іспанії, Нідерландів, Німеччини, Румунії та України взяли участь у груповій виставці «Трансформовані моменти походження» в Івано-Франківську.

Юні митці з Гани, Молдови, Туркменістану та України взяли участь в ІХ Міжнародному молодіжному гончарського фестивалю «Опішне – 2015», який проходив в Опішному Зіньківського району Полтавської області.

Дзвонарі з України, Польщі, Бельгії та РФ взяли участь у І Міжнародному фестивалі карильйонного і дзвонового мистецтва «Дзвони Ясної Гори єднують усіх», що проходив в селі Гошеві Долинського району Івано-Франківської області. Крім концертів карильйонної музики у програмі фестивалю був науковий семінар з історії дзвонів та дзвонового мистецтва.

Ілюстрації та дизайн книги від дизайнерів з 28 країн світу – Аргентини, Білорусі, Венесуели, Гондурасу, Ізраїлю, Ірану, Іспанії, Італії, Канади, Литви, Мексики, Молдови, Нової Зеландії, Перу, Польщі, Португалії, США, Туреччини, України та інших було представлено на Міжнародній виставці ілюстрації «Illustrations – 2015», що проходив в рамках Міжнародного фестивалю дизайну «Cow – 2015» у Дніпропетровську.

До 15 червня у Центрі візуальної культури в Києві тривав міжнародний проект «Експлуатація уяви» та виставка «Кажуть, там ти знайдеш своє щастя». З лекціями та презентаціями виступили: художник та теоретик мистецтва Борут Вогельник (художня група IRWIN, Словенія), теоретики культури О. Аронсон та О. Петровська, художники Алікс Галле та Мурад Ель Гаруж (Паризька народна майстерня, Франція) та ін. У виставці взяли участь: Паризька народна майстерня (Франція), художня група IRWIN (Словенія), Fokus Grupa (Хорватія), художники Бабі Бадалов (Азербайджан), Яель Бартана (Ізраїль), Хуан-Пабло Маціас (Мексика), Томаш Рафа (Словаччина), Шон Снайдер (США), Тетяна Федорова (Молдова). Проект реалізовано за підтримки Фонду Розі Люксембург та ERSTE Stiftung та Charles Stewart Mott Foundation.

За кордоном

11 червня фонд ІЗОЛЯЦІЯ (Донецьк, Україна) відкривав у центрі сучасного мистецтва DOX (Прага, Чехія) інформаційну виставку «Культура і конфлікт: ІЗОЛЯЦІЯ у вигнанні», в якій досліджує тему конфлікту на сході України та роль культури в умовах війни. Виставка триватиме до 20 липня. Вона, зокрема, складається з відео-інтерв'ю з цивільними полоненими, що утримувались представниками «ДНР» у приміщеннях ІЗОЛЯЦІЇ в Донецьку, а також відео з військовими, які окупували територію фонду. Проект також представляє інформаційні матеріали про діяльність фонду й недавню роботу донецького художника Сергія Захарова – інсталяцію «Картковий будинок».

З 11 червня по 12 вересня в Женеві (Швейцарія), в галереї «Artvera's», триває благодійний проект «Just Art». Його мета – познайомити європейців з

творчістю сучасних художників з України та РФ, донести інформацію про російсько-український конфлікт і зібрати кошти для допомоги сім'ям, постраждалим через події на сході України. Україну в проекті представляють вісім художників: О. Ройтбурд, О. Мась, Р. Мінін, М. Вайсберг, С. Коляда, А. Єрмоленко, Г. Козуб та Ю. Соломко. Більшість робіт, відібраних для експозиції, носять гостросоціальний характер – на їх створення художників надихнули події останнього часу в Україні.

У Центрі культури імені братів Міладінових (м. Струга, Республіка Македонія) експонувалася виставка малюнків української художниці А. Багряної. Ця подія відбулась у рамках ІХ Міжнародного фестивалю «Рік есею», організованого Медитеранською академією. На виставці авторка представила сорок своїх робіт із різних циклів, доповнивши їх власними поезіями – в оригіналі українською та в перекладі кількома мовами світу.

На ярмарку сучасного мистецтва «ArtVilnius'15» (Литва) з 25 по 28 червня було представлено український проект «Resentment» від «Bottega gallery» (м. Київ) під кураторством М. Щербенко (галерист і арт-куратор). Проект «Resentment» – це реакція куратора М. Щербенко та її команди на події, які відбуваються в Україні протягом останнього року. У ньому брали участь українські художники Н. Білик, М. Талютто, Р. Тремба, М. Куликівська, Р. Михайлов, Д. Галкін, А. Максименко, Д. Кольцова.

Картину «Спляча дівчина» харківської художниці З. Серебрякової (1884–1967) було продано за \$5852000 у Лондоні на аукціоні Non-Conformist and Contemporary Art у рамках тижня «Російських торгів». Також, сучасне українське мистецтво на торгах представили А. Савадов і Р. Мінін – їх роботи було продано в 6 лотах.

17 червня у Культурно-інформаційному центрі Посольства України в Грецькій Республіці відбулася презентація Мистецького проекту «Батько Героя». Ініціаторами зазначеної презентації в Греції є Львівська національна галерея мистецтв ім. Б. Г. Возницького та Посольство України. До загальної експозиції, виставленої у рамках, проекту увійшли 25 чорно-білих фотопортретів батьків героїв, які загинули у зоні проведення АТО на сході України, а також фото- і відеоматеріали з родинних архівів. У такий спосіб українські фотомайстри – автори згаданого мистецького проекту – спробували донести до широкої глядацької аудиторії трагедію втрати кожного з героїв. Презентація проекту відбулася за участі Посла України в Грецькій Республіці В. Шкурова, заступника генерального директора Львівської національної галереї мистецтв ім. Б. Г. Возницького Х. Береговської, а також у присутності чисельних гостей Посольства – представників грецьких культурологічних і освітніх кіл,

ЗМІ та української громади країни. Крім цього, під час презентації у КІЦ Посольства відбулося також відкриття виставки дитячого малюнку учасників Міжнародної акції «Діти світу – за мир». Організатором цієї акції в Греції виступив Центр підтримки та розвитку української культурної спадщини «Трембіта» за участі інших українських культурно-освітніх інституцій Греції та Культурно-мистецького центру «Кавказ».

Картина «Прапор» українського художника М. Кадана була представлена у груповій виставці «Європа. Майбутнє історії» в Музеї сучасного мистецтва Kunsthaus Zürich (Швейцарія). Експозиція хронологічно охоплює модерністичні пошуки кінця ХІХ століття, багатогранність ХХ та художні практики початку третього тисячоліття.

Інсталяцію луцького дизайнера С. Торбінова «Hotel Balzer. Transfer» було презентовано в німецькому місті Бад Емс. Для втілення задуму митець переніс простір відомого місцевого готелю Balzer на галявину посеред дикої природи. При цьому він позбавив його вікон і стін, натомість залишивши тільки двері.

З 25 по 28 червня у столиці Литви проходив ярмарок сучасного мистецтва. Зокрема, свої проекти представили 7 українських галерей: «Art 14», «Bottega gallery», «Я Галерея», галерея «Карась», «Ра», «Цех» із Києва та «ArtSvit» з Дніпропетровська. Окремо свої роботи на ярмарку показали і художники, серед яких два українці – А. Логов і М. Шаленний.

Література В Україні

23 червня у Меморіальному комплексі «Національний музей історії Великої Вітчизняної війни 1941–1945 років» відбулася презентація дослідження професора Єльського університету (США), фахівця з історії Східної Європи Тімоті Девіда Снайдера «Криваві землі: Європа між Гітлером та Сталіним» за участі автора. У монографії розкриваються жахливі факти про масові вбивства в період з 1933 р. до 1945 р. на землях, що в цей час контролювалися тоталітарними нацистським і комуністичним режимами. «Криваві землі: Європа між Гітлером та Сталіним» географічно охоплює територію сучасних Польщі, України, Білорусії, країн Балтії, північно-західну частину Росії, на яких ці режими призвели до Голодомору, масових репресій, Голокосту та депортації народів. Проект здійснено видавництвом «Дуліби» за сприяння Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні. Монографія видана в перекладі тридцятьма мовами світу, в тому числі й українською. Книга буде поширюватися безкоштовно.

За кордоном

27 червня у Неаполі (Італія) відбулося нагородження лауреатів Міжнародного поетичного конкурсу «Між словом і вічністю». До п'ятірки найкращих (а в конкурсі взяли участь 452 поети з різних країн) потрапила й українська поетеса з Нововолинська С. Костюк. Із міжнародною нагородою С. Костюк привітали нобелівський лауреат із Китаю Мо Янь і экс-прем'єр-міністр Пакистану, письменник Факхар Заман.

Музеї

В Україні

11 червня за підтримки Британської Ради в Україні у Національному художньому музеї України відбулася лекція британського дослідника, керівника асоціації семи музеїв Ліверпуля Девіда Флемінга на тему «Музеї та політика». Мова йшла про політичну заангажованість музейних інституцій та про їхню роль у суспільних перетвореннях.

За кордоном

Міжнародна культурна асоціація «Премія імені М. В. Гоголя в Італії» оголосила Національний музей-заповідник М. В. Гоголя в с. Гоголевому на Полтавщині лауреатом цієї премії 2015 року. Відзнаку присуджено закладу за правильне зберігання протягом 30 років родової садиби великого письменника, палке служіння його пам'яті та просвітницьку роботу з популяризації його творів.

Бібліотеки

За кордоном

У місті Харлем (Нідерланди) відкрили першу Бібліотеку української книги, яка постійно оновлюватиметься різножанровими книгами сучасних та класичних українських авторів. Процедура отримання книжок для читання є простою: можна особисто завітати до бібліотеки і вибрати літературу, а можна замовити книгу поштою.

Кіно

В Україні

Покази кращих нідерландських художніх та анімаційних короткометражок різних років проходили у рамках фестивалю «Короткий метр із Нідерландів» з 18 по 23 червня у Культурному центрі «Кінотеатр „Київ”». У програмі перегляду стрічки: «97%» (реж. Бен Бранд), «Off ground», «Позаду» (реж. Будевейн Кооле), «Будинок поні», «Небесна висота» (реж. Йост Реймерс), «Батут»

(реж. Мартен Коопман) тощо. Фестиваль відбувся за сприяння Посольства Нідерландів в Україні та Інституту кіно Нідерландів.

Короткометражні фільми з Франції та Польщі було представлено в рамках фестивалю короткометражного українського кіно «Відкрита ніч – Дубль 18» у Києві. Польську програму склали стрічки міжнародного фестивалю короткого метру в Познані Short waves festival. А директор фестивалю Шимон Стемплевські провела майстер-клас на тему «Життя занадто коротке, щоб дивитися повнометражні фільми». Французьку програму організував Французький культурний центр. Це – Ніч французького короткого метру та лекція аташе з питань аудіовізуальної сфери Французького інституту в Україні Лорана Барба: «Французький і український підхід до кіновиробництва: головні відмінності».

За кордоном

З 15 по 18 червня в Словацькому кіноінституті за участі Національного центру Олександра Довженка проходила ретроспектива українського кіно. Унікальна добірка найбільш визначних українських фільмів демонструвалася в рамках ширшої програми, присвяченої Україні та її кіно. Для показів було відібрано авангардні фільми 1920-30-х років: «Земля» (реж. О. Довженко), «Симфонія Донбасу» (реж. Д. Вертов), «Суворий юнак» (реж. А. Роом), «Райдуга» (реж. М. Донської), «Криниця для спраглих» (реж. Ю. Ілленко), «Київські фрески» (реж. С. Параджанов), «Довгі проводи» (реж. К. Муратова), «Польоти уві сні і наяву» (реж. Р. Балаян), «Фучжоу» (М. Ілленко). Показ ретроспективи організував Словацький кіноінститут у співпраці з Національним центром Олександра Довженка, Державним агентством України з питань кіно, Посольством України в Словацькій Республіці. Захід було ініційовано завдяки міжурядовим домовленостям між Міністерством культури Словацької Республіки і Міністерством культури України. Знайомство словацьких глядачів з українським кінематографом продовжилося на Міжнародному фестивалі сучасного кіно Art Film Fest 2015, що тривав з 19 по 26 червня у містах Тренчанське Теплице і Тренчин. Національний центр Олександра Довженка представив на фестивалі 7 українських фільмів 2013–2015 років, серед яких «Параджанов» (реж. С. Аведікян, О. Фетісова), «Зелена Кофта» (реж. В. Тихий), «Поводир» (реж. О. Санін), «Майдан» (реж. С. Лозниця), а також авангардну стрічку Дзиги Вертова «Одиннадцятий» (1928) та нещодавно віднайдений трейлер до фільму, одним із імовірних авторів якого був О. Родченко.

З 10 по 14 червня у Бухаресті відбувалися Дні українського кіно, організовані неурядовою організацією «Земляки» спільно з Союзом українців Румунії. У рамках заходу було презентовано низку документальних та мистецьких

фільмів, покликаних надати громадськості краще уявлення про конфлікт на сході України та багатогранну українську культуру, відбулися дебати про ситуацію у зоні АТО, в яких брали участь українські кінематографісти, а також тривала благодійна акція, спрямована на залучення коштів для постраждалих від військових дій. У програмі демонстрували документальні короткометражні стрічки творчих об'єднань #Babylon'13 та «Докутолока», що унаочнювали буремні події української сучасності, а також документальні стрічки «Російський дятел» (реж. Чад Грасія, спільне виробництво Великої Британії, США та України), «Наша Надія» (реж. В. Тихий) і «Красна Маланка» (реж. Д. Сухолиткий-Собчук) та ігрові повнометражні фільми «Іван Сила» (реж. В. Андрієнко), «ТойХтоПройшовКрізьВогонь» (реж. М. Ілленко) та «Поводир» (реж. О. Санін). Також проходили покази короткометражних фільмів молодих українських режисерів: «Кінотеатр Україна» (реж. М. Мадонов), «Обійми» (реж. Ф. Сотниченко), «Берци» (реж. А. Литвиненко), «В деревах» (реж. М. Нікітюк), «Знеболювальне» (реж. В. Сочивець), «Повернутися зі світанком» (реж. Н. Алієв), «Скрізь Майдан» (реж. К. Горностаї).

У Німеччині нагородою Deutscher Kamerapreis у номінації «кризовий репортаж» було відзначено українського оператора І. Любиш-Кірдея. Він отримав нагороду за документальний фільм для програми Weltspiegel Extra телеканалу ARD «Кривава війна в Україні – Втеча з Іловайська».

До 2 липня у Берліні (Німеччина) тривали Дні українського кіно в підтримку утримуваного в ув'язненні в Росії кримського режисера О. Сенцова. У програмі було представлено стрічки: «Майдан» (реж. С. Лозниця), «Все палає» (реж. О. Течинський та О. Солодунов), «Параджанов» (реж. С. Аведікян, О. Фетисова), «Хайтарма» (реж. А. Сейтаблаєв) та «Поводир» (реж. О. Санін) та «Babylon'13: Війна» – збірка нових українських документальних фільмів про сьогоденну військову ситуацію на сході України тощо. Окрім цього, під час Днів відбулися покази короткометражних стрічок молодих українських режисерів від Київського міжнародного кінофестивалю короткометражних фільмів. У програмі було представлено німецькій публіці й класику українського кінематографа: реставровану версію культового фільму «Тіні забутих предків» (реж. С. Параджанов), який відзначатиме цього року своє 50-річчя, та «Навесні» (реж. М. Кауфман). Спеціальною подією заходу був показ робочої версії документального фільму «Звільніть Олега Сенцова» російського документаліста Аскольда Курова та показ «Гамера» – дебютної роботи О. Сенцова. Фільм презентувала двоюрідна сестра О. Сенцова Н. Каплан. Також відбулися круглі столи з гостями з України та представниками культурних та політичних кіл Німеччини.

28 червня з нагоди дня народження Л. Гонгадзе у Парижі (Франція) відбувся допрем'єрний показ документального фільму «Серце мами Гонгадзе» українського режисера В. Бігуна.

Український фільм «Плем'я» М. Слабошпицького потрапив до списку 20 найкращих фільмів, які вийшли в американський прокат у 2015 році. Список було складено американським виданням про незалежне і немеїнстрімове кіно IndieWire.

Українські документалісти взяли участь у Міжнародному фестивалі документального кіно Sheffield Doc/Fest, що проходив з 5 по 10 червня в місті Шеффілд (Велика Британія). Презентацію українського документального кіно і вітчизняних документалістів у рамках найбільшого британського кінофоруму, що спеціалізується на неігрових фільмах, організували Британська Рада в Україні спільно з Міжнародним фестивалем документального кіно про права людини Docudays UA за участі Національного центру Олександра Довженка. До щорічної конкурсної та позаконкурсної програм Sheffield Doc/Fest увійшли декілька українських стрічок. До секції Instigators & Agitators, що об'єднує фільми, в яких зафіксовано історію радикальних вчинків, увійшли «Все палає» (режисери О. Течинський, О. Солодунова й Д. Стойкова) та «Майдан» (реж. С. Лозниця). У короткометражному конкурсі Short Doc Award змагався фільм «Медик іде останньою» (Україна – Угорщина, реж. С. Шимко). У повнометражному конкурсі Grand Jury Award було представлено стрічку «Російський дятел» (США – Велика Британія – Україна, реж. Чад Грасія). Також у рамках фестивалю 7 червня за участі голови Державного агентства України з питань кіно П. Ілленка, відбулася панельна дискусія щодо сучасної української документалістики, у якій від України брали участь режисери С. Буковський, В. Васянович, Р. Бондарчук, продюсер І. Савиченко і представники Національного центру О. Довженка.

14 червня документальна стрічка Л. Кантера та І. Яснія «Добровольці Божої чоти» отримала приз глядацьких симпатій XIII Гданського міжнародного фестивалю документального кіно (Польща).

Стрічка російського режисера Н. Бабинцевої «Музей „Революція”» виробництва РФ, України та Австрії отримала відзнаку Міжнародного кінофестивалю у Інсбруці (Австрія), що відбувався з 2 по 7 червня. Фільм отримав премію від Університету Інсбруку та грошову винагороду в 1 тис. євро.

У Москві (РФ) на врученні телевізійної премії «ТЭФИ» – українського актора Б. Ступку посмертно названо кращим актором минулого телесезону за роль у російському серіалі «Одного разу в Ростові».

Фешн-відео українського бренду Lake під назвою «Blowup», присвячене колекції осінь-зима 2015/16, здобуло перемогу у двох номінаціях на Berlin Fashion Film Festival (Німеччина). Режисер ролика І. Стеколенко отримав приз за найкращий музичний супровід, приз за найкращу операторську роботу – Д. Лущик.

З 17 червня по 1 липня в Австралії, у Синематеці Мельбурна, за участі Національного центру Олександра Довженка проходила ретроспектива фільмів українського режисера К. Муратової. У програмі: «Короткі зустрічі», «Довгі проводи», «Пізнаючи білий світ», «Астенічний синдром», «Настроювач» та «Вічне повернення».

На Міжнародному фестивалі US International Film & Video Festival (США) детективний міні-серіал «Нюхач – 2» (реж. А. Литвиненко, виробництво Film.ua) отримав премію Certificate за третє місце, а телеверсія концерту гурту «Океан Ельзи» – «День Незалежності з ОЕ» (реж. А. Музика) отримала премію Silver Screen за друге місце.

Матеріал підготувала

Ю. Я. Шевердіна

редактор відділу

НАУІ Інформцентру з

питань культури та мистецтва

Комп'ютерне опрацювання та редагування ***І. Г. Піленко***

Підписано до друку 31.07.2015. Обл.-вид. арк. 1,0. Б/т. Зам. 86. Безплатно

Ротапринт НПБ України, Київ–1, Грушевського, 1. Тел. 278–85–12